

Theodor
Aman

Dr. Elena Olariu

**Pictură și societate
în secolul al XIX-lea**

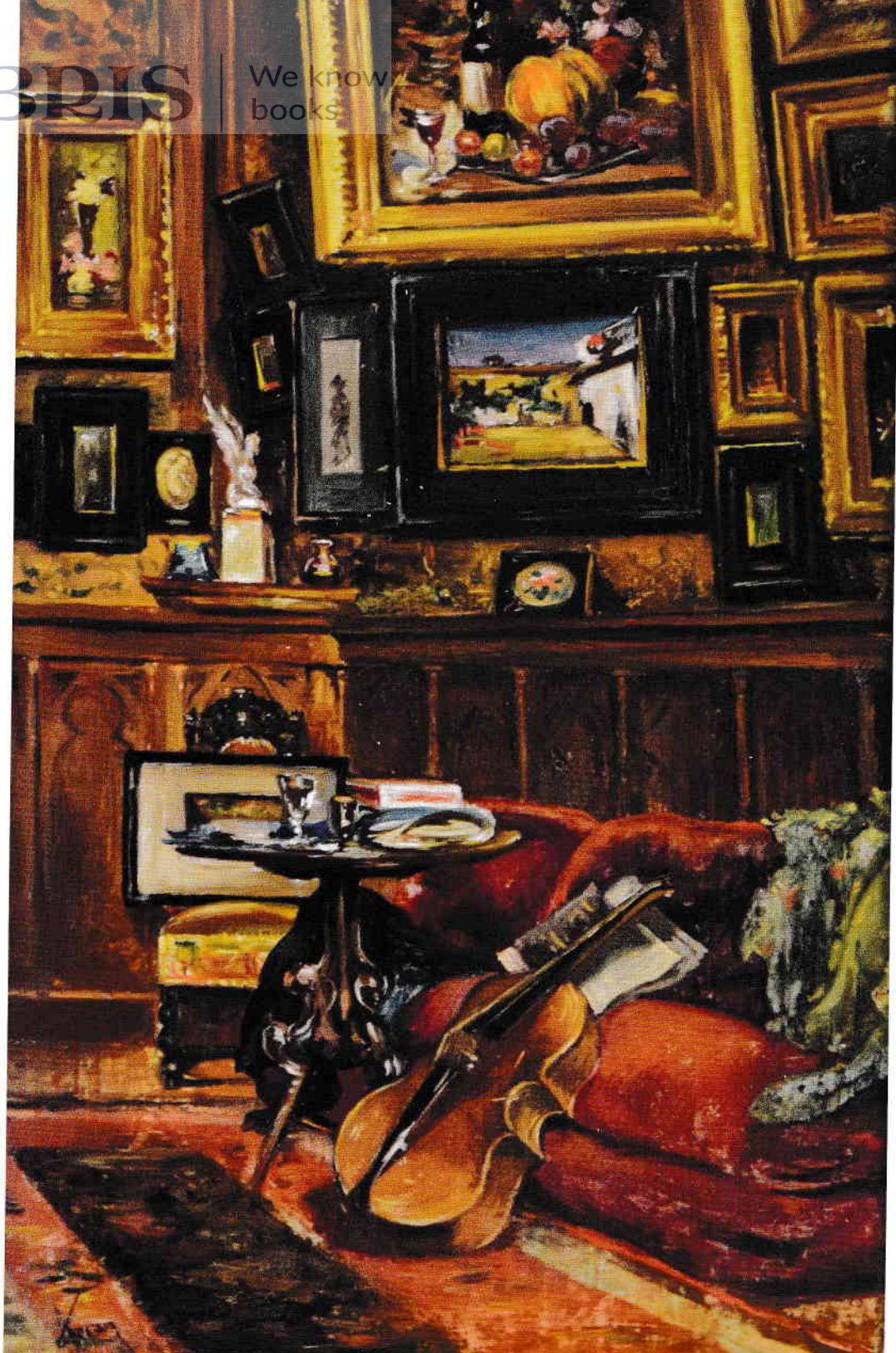
MONITORUL OFICIAL

Editură și Tipografie

București, 2023

LIBRIS

We know
books

în rândul elitei culturale a epocii. Tot Aman este cel care va picta o altă lucrare emblematică în noul context unionist: „Hora Unirii de la Craiova”.

În anul 1857, Theodor Aman avea doar 26 de ani, dar concepea lucrări monumentale cu subiecte istorice medievale sau contemporane și visa să deschidă prima școală superioară de artă din București, un loc în care să vină să se formeze tinerii români, dar și cei din sud-estul Europei. Ca orice pictor format în Occident, Theodor Aman dorea să organizeze expoziții în București și să participe la întemeierea unor importante galerii și muzee dedicate artelor plastice.

Trăind o viață devotată exclusiv marilor sale aspirații, Theodor Aman va reuși să-și îndeplinească, cu multă tenacitate, toate aceste ambițioase idealuri.

Studii de artă realizate în Franța

În anul 1850, la 19 ani, Aman pleacă la Paris unde studiază arta la École des Beaux-Arts cu doi renumiți artiști ai epocii: Michel Martin Drolling (1786-1851) și, după moartea acestuia, continuă pregătirea cu François-Édouard Picot (1786-1868). Cei doi profesori au fost discipoli ai marelui maestru Jacques-Louis David (1748-1825), promotor al neoclasicismului și unul dintre artiștii oficiali din anturajul împăratului Napoleon I. David transformase vizionarea picturii istorice într-o modă, într-un spectacol care reîncepuse să fie gustat intens de elitele franceze ale epocii.

În perioada studenției la Paris, pe lângă cursurile de la universitatea de artă, Aman copiază, la Biblioteca Națională a Franței, portrete ale domnitorilor români. De asemenea, se documentează, încercând să reconstituie costumele purtate de turci în perioada domniei lui Mihai Viteazul, unul dintre domnitorii români pentru care avea o admirație specială. În anul 1852, Aman reia temele istorice și pictează lucrarea „Cea din urmă noapte a lui Mihai Viteazul”.

Perioada petrecută în capitala Franței este benefică pentru Theodor Aman. La Paris, artistul va deține succesiv două ateliere, unul în rue LaFayette¹, iar celălalt pe strada Neuve-Bréda nr. 10, ateliere pe care le și reproduce în picturile sale. În anul 1853 își vede primul vis împlinit și începe să expună la Salonul Oficial de la Paris, prezentând un portret, de fapt un autoportret²,

¹ Radu Bogdan, *Theodor Aman*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1955, p. 20.

² *Ibidem*, p. 25.

LBRIS

We know
books

UNIREA
PRINCIPATELOR

1857

ulei pe pânză,
127 x 95 cm,
Complexul Muzeal
Național Moldova,
Iași, Muzeul de Artă

AL DOILEA ATELIER

AL ARTISTULUI LA PARIS DIN STRADA

NEUVE-BRÉDA NR. 10

1856

ulei pe lemn, 32 x 40,5 cm,

Muzeul Național

de Artă al României

LIBRIS

We know
books

[1884]

ulei pe placaj, 56 x 38 cm,
Muzeul Județean de Artă Prahova
Ion Ionescu-Quintus, Ploiești

prima capodoperă a creației sale. Prin execuție, pictura amintea de grandoearea portretelor din Renașterea italiană, de sobrietatea redării din opera lui Tiziano. Fizionomia și atitudinea tânărului pictor exprimau încrederea în sine, ambiția și determinarea de a realiza lucruri extraordinare. Portretul, care se afla la Muzeul Național de Artă al României, este astăzi, din păcate, dispărut³. În anul următor Aman va picta „Bătălia de la Oltenița”, pe care va reuși să o vândă sultanului în timpul unei călătorii la Istanbul, întreprinse în anul 1854. Lucrarea reda un moment din războiul dintre ruși și turci, revoluționarii români sperând că Imperiul Țarist va fi înfrânt, politica expansionistă rusă fiind considerată foarte periculoasă pentru autonomia Țărilor Române.

Reîntors la Paris, în anul 1855, Aman va expune o nouă pictură istorică, „Bătălia de la Alma”, în cadrul Expoziției Universale de la Paris. Era pentru prima oară când un artist român prezenta, pe plan internațional, o lucrare inspirată de un eveniment contemporan la care fusese martor⁴.

Theodor Aman a continuat să fie acceptat la Salonul Oficial din capitala Franței și în anul 1857, cu două lucrări: „Vânători și zuavi în fața Sevastopolului” și „Țigancă din Valahia”. Aceste prime participări, la cel mai important salon de artă din Europa, au fost pentru tânărul pictor, dar și pentru arta românească, etape definitorii. Din acest moment a început integrarea directă a artei autohtone în marea artă occidentală. De-a lungul întregii sale cariere de profesor și-a îndemnat toți studenții să călătorească și să-și continue studiile la cele mai prestigioase universități europene, conștient că doar astfel arta lor va putea câștiga un renume mondial.

³ Lucrarea a dispărut în timpul Revoluției din anul 1989.

⁴ Radu Bogdan, *op. cit.*, p. 29.

LIBRIS

We know
books

